

Два члана жирија су сматрали да је , без обзира на заузети уопштени став о квалитету радова, потребно детаљно анализирати и вредновати радове по критеријумима из расписа , истаћи предности и недостатке сваког рада из разлога што аутори радова нису дијелове локације подједнако третирали а самим тим ни критеријуме.

Анализа, вредновање и бодовање Соње Симеуновић-Вуковић

1.	РАД ПОД ШИФРОМ "17257"			
	КРИТЕРИЈУМИ	ЗАДАТ. БОДОВ.	КОМЕНТАРИ	БОД.
1	Просторни критеријуми Свеобухватни аналитички приступ, просторни однос постојећих и предложених нових архитектонских рјешења у ужем и ширем урбаном контексту, остварена усклађеност са општим потребама и амбијенталним вриједностима, однос дијелова и цјелине простора, архитектонске вриједности, просторни комфор, квалитет простора, инжењерска рационалност и техничка изводљивост	0-30 бодова	Ово конкурсно рјешење, и поред прецизно презентованих основних архитектонско-урбанистичких анализа, са примјетним нивоом познавања предметне локације није понудило адекватну архитектонску концепцију, нити потребну графичку презентацију. Локације у контакту трга су обухваћене у овом задатку из разлога стварања могућности да аутори добију већу слободу у стварању нове амбијенталне вредности и у просторном а не само визуелном смислу. Овај рад је третирао простор око општине али га је визуелно оптеретио новим садржајима. На упитан начин без анализа и адекватне рационалности у смислу материјализације је споменут повремени саобраћајни проток. Просторни комфор је примјетан у зони парка, простор испред храма је предложеним растерима поплочања није адекватно усклађен са вјерским објектом, простор око општинске зграде је површно сагледан. У односу на приложене садржаје стиче се утисак да конфигурација терена није довољно анализирана.	10
2	Програмски критеријуми Функционалност и функционална оправданост рјешења, рационално коришћење простора, и других услова конкурсног задатка	0-20 бодова	Готово сви расписом тражени садржаји су примјењени и предложени неки нови што је похвално. Идеја одаје утисак да је аутор/ка добро анализирао простор, успешно сагледао тренутно коришћење локације и својом једноставношћу усагласио тренутне потребе грађана али су изостали тражени функционални аспекти или графика није довољно усаглашена са текстом. Аутор се није адекватно осврнуо на пројектни задатак и привремене објекте је задржао. Неадекватно је решен изазов са постојећим споменицима	8
3	Естетски критеријуми Архитектонско-урбанистичка форма и остварени визуелни ефекат, оригиналност, иновативност, изворност и креативна посебност и цјеловитост рјешења	0-20 бодова	Визуелни ефекти својим растером, обликом и колоритом у поплочању су пренаглашени. Оригиналност овог рада аутор/ка истиче у креативној примјени различитих квалитетних материјала али се стиче утисак да предложена различитост у растерима поплочања неће визуелно "смирити" ионако просторно и визуелно неправилну локацију већ ће је додатно узнемирити пренаглашеним растерима и елипсом као централним дијелом. Није довољно искоришћена могућност визуелног ширења простора ,оносно цјеловитост између зграде општине и парка-храма као природне средине иако је уочљива функционална веза свих целина	8
4	Економски критеријум Економски аспекти пројектованог рјешења, рационалност и практичност, поузданост у коришћењу и експлоатацији	0-20 бодова	Рад није адекватно доказао економски аспект уређења терена па је планирана економка анализа упитна	8

5	Еколошки критеријум Задовољење критеријума одрживог урбаног развоја, односа према заштити, очувању и унапрјеђењу квалитета животне средине, одрживог коришћења природних ресурса, енергетске ефикасности и коришћења обновљивих извора енергије	0-10 бодова	Примјеном природних материјала су задовољени тражени критеријуми, примјерени заштити природне средине.	8
				42

2.	РАД ПОД ШИФРОМ "62319"			
	КРИТЕРИЈУМИ	ЗАДАТ. БОДОВ.	КОМЕНТАРИ	БОД.
1	Просторни критеријуми Свеобухватни аналитички приступ, просторни однос постојећих и предложених нових архитектонских рјешења у ужем и ширем урбаном контексту, остварена усклађеност са општим потребама и амбијенталним вриједностима, однос дијелова и цјелине простора, архитектонске вриједности, просторни комфор, квалитет простора, инжењерска рационалност и техничка изводљивост	0-30 бодова	Аналитички приступ задатку на пристојном нивоу је аутора у старту повеу у правом смеру решавања просторних односа. Реално је постављен централни део простора, функционално повезане све целине и јасно прецизирани садржаји али се у наставку развијања идеја опредељује на строге геометријске правце, као да обавезује шетача на одређене путање и долази до "огољеног" трга са визуелно одвојеном цјелином без јасног оправдања прекидајући могућност повременог саобраћаја Иако је рад ускладио потребе пројектног задатка, предвидио добро уређен парк, адекватан и функционални простор испред храма, препознао функцију "троугла" испред суда и планира слободан трг он одустаје од усклађивања локације општине са остатком локације и користи бетонске плоче које у визелном смислу дјелују монотонно, прави сувишну и функционално и просторно неоправдану мрежу ходних линија. У анализи спомиње повремени саобраћајни проток а просторно рјешење не слиједи.	15
2	Програмски критеријуми Функционалност и функционална оправданост рјешења, рационално коришћење простора, и других услова конкурсног задатка	0-20 бодова	Садржаји тражени конкурсним задатком су начелно испуњени а постигнута је цјеловитост у смислу функције. Уређење простора је пројектовано у складу са траженим урбанистичким параметрима али је уочљив недостатак креативности уређења централног простора-трга.	10
3	Естетски критеријуми Архитектонско-урбанистичка форма и остварени визуелни ефекат, оригиналност, иновативност, изворност и креативна посебност и цјеловитост рјешења	0-20 бодова	Комбинација стаза и ниске живе ограде у усмеравању шетача испред храма ствара упечатљив визуелни ефекат али и строгоћу за око нарочито иза храма користећи неадекватне имитације бивше спортске хале које немају чак ни симболику иза храма. Слобода кретања је уочљива у парку са одмереним садржајима. Дискретне боје дају отменост простору и добру визуелну везу са окружењем постижући цјеловитост простора само у колориту. Ипак, недовољно креативан детаљ уметнуте неправилне геометријске форме поплицања на тргу прекида тај однос. Такође додатне просторне инсталације поред тога прекидају саобраћајницу која је нужно тражена као слободан простор.	10
4	Економски критеријум Економски аспекти пројектованог рјешења, рационалност и практичност, поузданост у коришћењу и експлоатацији	0-20 бодова	И поред свих визуелних предности рад је недовољно анализирао терен што је пројектним задатком инсистирано и наглашено. Не решавајући у идејној фази овај изазов идеја може да изгуби на квалитету	10
5	Еколошки критеријум Задовољење критеријума одрживог урбаног развоја, односа према заштити,		Тражени еколошки критеријуми су дјелимично задовољени, али је великим поплицањем унутар локације парка и храма нарушена	5

	очувању и унапрјеђењу квалитета животне средине, одрживог коришћења природних ресурса, енергетске ефикасности и коришћења обновљивих извора енергије	0-10 бодова	природна цјелина.Недовољно разматрано очување постојећих стабала	
				50

3.	РАД ПОД ШИФРОМ "25129"			
	КРИТЕРИЈУМИ	ЗАДАТ. БОДОВ.	КОМЕНТАРИ	БОД.
1	Просторни критеријуми Свеобухватни аналитички приступ, просторни однос постојећих и предложених нових архитектонских рјешења у ужем и ширем урбаном контексту, остварена усклађеност са општим потребама и амбијенталним вриједностима, однос дијелова и цјелине простора, архитектонске вриједности, просторни комфор, квалитет простора, инжењерска рационалност и техничка изводљивост	0-30 бодова	На основу свеобухватне и темељне просторне анализе постојећег стања локације, аутори овог конкурсног рада су јасно уочили урбане предности и недостатке локације али кроз идеју нису дали убједљив одговор на основна питања тог простора. Знајући да су изазови обимни ,простор неправилан аутори су прибјегли једноставној обради трга уз визуелно разбијање велике површине поплочања. То се прије свега односи на примјену различитих врста материјала у истој равни са пренаглашеном и непримјереном употребом рекламних киоска које значајно визуелно одударају од основне идеје материјализације укупног простора. Рад је сегментално обрађиван,парк и шеталиште прилично третирано рјешењем а дио локације око храма површно обрађен и текстуално и графички. Централни дио трга је слободан ,као да даје могућност инвеститору да сам креира будућу употребу. Како ситуација није представљена детаљно, стиче се утисак да је на слободном тргу испланирана једна линеарна површина на погрешном мјесту у зони потенцијалног пролаза и прилаза возила у ванредним ситуацијама. Преузимање и транспоновање мотива традиционалне дрвене надстрешнице или перголе испред локала значајно сужавају и визуелно и функционално простор.	18
2	Програмски критеријуми Функционалност и функционална оправданост рјешења, рационално коришћење простора, и других услова конкурсног задатка	0-20 бодова	Идејно рјешење у графичком смислу скромно представљено а у текстуалном дијелу и анализи постојећег стања је примјетан исцрпан рад. Скромном анализом локације храма се дошло до планирања околне "чипкасте" шетнице , неуспјешно испланиране и у визуелном и у функционалном смислу која није убједљиво дала јасан разлог постојања осим одржавања"ритуала" што није у складу са намјеном основног објекта. Плато око општинске зграде није разматран у рјешењу, као ни локације спомен обиљежја за које је дата јасна анализа затеченог стања у конкурсној документацију.	15
3	Естетски критеријуми Архитектонско-урбанистичка форма и остварени визуелни ефекат, оригиналност, иновативност, изворност и креативна посебност и цјеловитост рјешења	0-20 бодова	Ауторима би требало посебно цијенити употребу скромних боја чиме је створена јединствена естетска форма али не и комплетну материјализацију-бетонске плоче и киосци. За разлику од компатибилних боја и облика поплочања у односу на укупну локацију непримјерено се истиче облик и материјализација игралишта у парку,локације за дружење које су неусклађене са природном средином и вишегодишњим стаблима у окружењу. Ипак, одабрани приступ држи пројектовани простор на ивици препознатљивости/ читљивости примарне намјене.	15
4	Економски критеријум Економски аспекти пројектованог рјешења,	0-20 бодова	Аморфне линије кретања уз употребу разбацаног урбаног мобилијара, могу бити позитивне за један број корисника(на шеталишту) али нису остварене директне везе са шетницама у главне објекте којим већина шетача теже што идеју чини	10

	рационалност и практичност, поузданост у коришћењу и експлоатацији		дјелимично практичном без обзира на практичан слободан простор између парка и зграде општине.	
5	Еколошки критеријум Задовољење критеријума одрживог урбаног развоја, односа према заштити, очувању и унапрјеђењу квалитета животне средине, одрживог коришћења природних ресурса, енергетске ефикасности и коришћења обновљивих извора енергије	0-10 бодова	Тражени еколошки критеријуми су задовољени као и однос према заштити, очувању и унапрјеђењу квалитета животне средине употребном природних материјала	7
				65

4.	РАД ПОД ШИФРОМ "88889"			
	КРИТЕРИЈУМИ	ЗАД. БОД.	КОМЕНТАРИ	БОД.
1	Просторни критеријуми Свеобухватни аналитички приступ, просторни однос постојећих и предложених нових архитектонских рјешења у ужем и ширем урбаном контексту, остварена усклађеност са општим потребама и амбијенталним вриједностима, однос дијелова и цјелине простора, архитектонске вриједности, просторни комфор, квалитет простора, инжењерска рационалност и техничка изводљивост	0-30 бодова	Аутор/и нису довољно анализирали затечено стање и садржаје који већ постоје у непосредном окружењу па су својим приступом формирали концепт овог рјешења преамбициозно за постојећи простор. Беране је град једноставних и чистих линија и идеја пројектног задатка јесте била да се простор уреди и визуелно и функционално повеже са окружењем и међусобно унутар локације а ова идеја радикално мијења укупну визуру и опет ствара неке друге цјелине. На први поглед се стиче утисак да пјешак одакле год да крене наилази на неку препреку иако је све планирано у истој равни изузев летње позорнице. Парк као једноставна природна "шумица" је преоптерећен садржајима, прилаз храму је сужен а веза између шеталишта и трга прекинута позорницом.	5
2	Програмски критеријуми Функционалност и функционална оправданост рјешења, рационално коришћење простора, и других услова конкурсног задатка	0-20 бодова	Аутор/и су се веома потрудили око задатог простора на начин да се сваки дио испуни неким садржајем. Нарочито је то видно у парку гдје се планирају садржаји који нису тражени и којих у овом граду већ има у непосредном окружењу тако да немају практично оправдање иако се ствара живљи простор. У окружењу трга су институције где грађани морају некада и да пожуре и траже најкраће линије до циља, што ова идеја ограничава.	5
3	Естетски критеријуми Архитектонско-урбанистичка форма и остварени визуелни ефекат, оригиналност, иновативност, изворност и креативна посебност и цјеловитост рјешења	0-20 бодова	Иако је попловање каменом прикладно и пожељно као трајни материјал, визуелни ефекти планираног уређења су јаки у контексту предложеног урбаног мобилијар. Идеја је свеобухватна у садржајима а креативне цјелине су подијељене густом мрежом пјешачких стаза и прегустим новим зеленилом.	5
4	Економски критеријум Економски аспекти пројектованог рјешења, рационалност и практичност, поузданост у коришћењу и експлоатацији	0-20 бодова	Предложено рјешење изискује свеобухватне интервенције на терену и доводи се у питање одрживост рјешења због високог нивоа подземних вода због чега је наручилац и тражио што мање интервенција у овом смислу	5

5	Еколошки критеријум Задовољење критеријума одрживог урбаног развоја, односа према заштити, очувању и унапјеђењу квалитета животне средине, одрживог коришћења природних ресурса, енергетске ефикасности и коришћења обновљивих извора енергије	0-10 бодова	Тражени еколошки критеријуми су задовољени као и однос према заштити, очувању и унапјеђењу квалитета животне средине употребном природних материјала али рјешење дјелује неодрживо	
				25

5. РАД ПОД ШИФРОМ "67200"				
	КРИТЕРИЈУМИ	ЗАД. БОД.	КОМЕНТАРИ	БОД
1	Просторни критеријуми Свеобухватни аналитички приступ, просторни однос постојећих и предложених нових архитектонских рјешења у ужем и ширем урбаном контексту, остварена усклађеност са општим потребама и амбијенталним вриједностима, однос дијелова и цјелине простора, архитектонске вриједности, просторни комфор, квалитет простора, инжењерска рационалност и техничка изводљивост	0-30 бодова	Аутор/и су својом основном идејом "Направити дискретно преливање простора у простору" и функционално разрадити нефункционалан "троугао" испред суда склоњен од сваке визууре у суштини је формирали концепт, којим уређује постојећи простор и дјелимично сједињују постојеће цјелине на нови начин са постојећим визурама ширећи његову слободу. У ширем урбаном контексту грађанима се приближава овај простор и даје могућност кретања без физичких препрека уједначавајући нивое а задржавајући већ формиране навике али аутор/и убацују сувишне урбане елемент/монтажне проточне "капије" као визуелне збуњујућњ препреке Идеја је оживила и сјединила простор и аутори су дали најбољи одговор на задату тему.Рад се истиче једноставним просторним кретањима и пјешачким и саобраћајним, чистом и јасном концепцијом и пружа посамтрачу елегантно уређен простор који успјешно комуницира са окружењем. Свака намјенска цјелина је логичан след следеће цјелине не само у смислу укупне визууре него и у смислу примјене колорита и материјализације. Ипак, аутори су површно процјенили положај трибина као битног социјалног елемента <u>који и није тражен расписом</u> али се у дијелу испред општине чини сувишним, сужава фронт трга са јужне стране који је иначе најужи у захвату трга а такође је упитна и висина западне позорнице у односу на расположиви простор.	20
2	Програмски критеријуми Функционалност и функционална оправданост рјешења, рационално коришћење простора, и других услова конкурсног задатка	0-20 бодова	Овај рад је у углавном испунио програмске критеријуме у функционалном смислу. Програмски садржаји су пажљиво бирани и укомпоновани. Функционална оправданост рјешења је усклађена са захтјевима и потребама инвеститора али се није довољно обратила пажња на парцелу храма у смислу функције као "зелени трг" који је оригиналан али не и функционалан за намјену за коју је предвиђен и у овом дијелу је идеја визуелно примамљива али недоречена. Иако је планским документом и ова парцела логичан слијед парка непромишљено је измјештање спомен обиљежја на ову парцелу.	15
3	Естетски критеријуми Архитектонско-урбанистичка форма и остварени визуелни ефекат, оригиналност, иновативност, изворност и креативна посебност и цјеловитост рјешења	0-20 бодова	Визуелни ефекат код овог рада је ипак присутан у значајној мјери и поред наведених недостатака. "Већ виђени" елемнти позорнице на тргу су препознати а негдје и изведени у више земаља (не само конкурс Пољана Шквер у Шибенику него и Трг у центру Бостона, Порцелански трг у Лондону, Дом волонтера у Копенхагену...) па оригиналност овог рада се у дијелу трга умањује јер ови елементи дјелују као "тренд" што се не односи на остале цјелине у захвату рада.	15
4	Економски критеријум Економски аспекти пројектованог рјешења, рационалност и практичност,	0-20 бодова	Практично ријешен однос саобраћајнице и трга Рјешење је рационално и практично, са добром повезаношћу свих цјелина и за пјешаке и за саобраћај	15

	поузданост у коришћењу и експлоатацији			
5	Еколошки критеријум Задовољење критеријума одрживог урбаног развоја, односа према заштити, очувању и унапјеђењу квалитета животне средине, одрживог коришћења природних ресурса, енергетске ефикасности и коришћења обновљивих извора енергије	0-10 бодова	Еколошки критеријуми и употреба предложених материјала је испуњена за ову врсту објеката. Задовољење су критеријуми одрживог урбаног развоја, односа према заштити, очувању и унапјеђењу квалитета животне средине Рад успешно задржава постојећа стабла у зони зеленила, за похвалу је спонтани сегмент дјечијег игралишта "у природном окружењу" без сувишних подлога, колорита и облика,	10
				75

Анализа и вредновање Небојше Ацић

1.	РАД ПОД ШИФРОМ "17257"			
	КРИТЕРИЈУМИ	ЗАДАТ. БОДОВ.	КОМЕНТАРИ	БОД.
1	Просторни критеријуми Свеобухватни аналитички приступ, просторни однос постојећих и предложених нових архитектонских рјешења у ужем и ширем урбаном контексту, остварена усклађеност са општим потребама и амбијенталним вриједностима, однос дијелова и цјелине простора, архитектонске вриједности, просторни комфор, квалитет простора, инжењерска рационалност и техничка изводљивост	0-30 бодова	Предложеним концептом је укинут саобраћај моторних возила кроз улице Милоша Малишића и 4. црногорске бригаде, при чему није урађена анализа ефеката на околни простор и свакодневну фреквенцију саобраћаја у самом центру. Предложено ограничење приступа моторним возилима од 6 до 17 часова је доста нелогично објашњено по принципу мијешања свих учесника у саобраћају, возила, пјешака и бициклиста уз нејасне линије кретања у „заједничком простору“. Нејасан је и принци зелених острва у функцији „смиривања саобраћаја“, као и утицају попличавања недефинисане зоне кретања уз урбани мобилијар, а све заједно, како је наведено „у функцији генерисања јасних перцептивних сигнала који корисника ментално воде ка смањеној брзини и повећаној пажњи“. Укидање саобраћаја моторним возилима током дана у овој зони града је захтијевало детаљну анализу саобраћајних токова у ширем окружењу. Неријешени саобраћајни токови су сметња било којој даљој анализи концепта квалитетног боравка у градском језгру.	0
2	Програмски критеријуми Функционалност и функционална оправданост рјешења, рационално коришћење простора, и других услова конкурсног задатка	0-20 бодова	Конкурсно рјешење је у конфликту са понуђеним циљем „унапјеђења оријентације и видљивости у простору“. У опису контекста, циљева и инспирација појављују се супростављена гледишта. Простор се истовремено описује као недовољно дефинисан, и као сцена или подест која је јасно уочљива и непознатом посјетиоцу. Зеленило као елемент дефиниције трга није у просторном смислу јасно оправдано. Недостају анализе које би оправдале просторни израз концепта.	10
3	Естетски критеријуми Архитектонско-урбанистичка форма и остварени визуелни ефекат, оригиналност, иновативност, изворност и креативна посебност и цјеловитост рјешења	0-20 бодова	Уводна инспирација „кругом“ у формалном изразу постаје елипса у просторној интерпретацији, односно у попличавању централне површине, на коју се цијели концепт наслања. Нејасна је идеја доживљаја елиптичне површине у асоцијацији „софре, гумна или сунца“. Укупни доживљај је сведен на тачкасту анализу свих понуђених елемената, уз детаљне описе функције, при чему се губи осјећај цјелине. Опис жељених порука није добио приказ у простору.	10
4	Економски критеријум Економски аспекти пројектованог рјешења, рационалност и практичност,	0-20 бодова	Недоследност у формалном изразу је уочљива и у посматрању рада са аспекта економичности и рационалности. Велики број понуђених врста попличавања, урбаног мобилијара указују на непознавање или неискуство са проблемима који се јављају како у фази изградње тако и одржавања јавних простора.	10

	поузданост у коришћењу и експлоатацији			
5	Еколошки критеријум Задовољење критеријума одрживог урбаног развоја, односа према заштити, очувању и унапрјеђењу квалитета животне средине, одрживог коришћења природних ресурса, енергетске ефикасности и коришћења обновљивих извора енергије	0-10 бодова	Претјерани опис утицаја понуђених рјешења и материјала из угла смањења ефеката ослобађања топлоте, „урбаних топлотних острва“ и слично су нејасни за амбијент Берана непотребни.	5
				35

2. РАД ПОД ШИФРОМ " 62319"				
	КРИТЕРИЈУМИ	ЗАДАТ. БОДОВ.	КОМЕНТАРИ	БОД.
1	Просторни критеријуми Свеобухватни аналитички приступ, просторни однос постојећих и предложених нових архитектонских рјешења у ужем и ширем урбаном контексту, остварена усклађеност са општим потребама и амбијенталним вриједностима, однос дијелова и цјелине простора, архитектонске вриједности, просторни комфор, квалитет простора, инжењерска рационалност и техничка изводљивост	0-30 бодова	Предложеним концептом је укинут саобраћај моторних возила кроз улице Милоша Малишића, 4. црногорске бригаде и Туфе Софтића, при чему није дато ниједно образложење, ни у текстуалном дијелу, као разлог за ту одлуку и значај за сами концепт.	0
2	Програмски критеријуми Функционалност и функционална оправданост рјешења, рационално коришћење простора, и других услова конкурсног задатка	0-20 бодова	Понуђени циљеви конкурсног рада своју просторну дефиницију добијају у поплочавању, са акцентом на промјенама у димензијама плоча, растерима и схемама поплочавања. Дати циљ повезивања дјелова простора у јединствену цјелину није могуће остварити само поплочавањем. У концепту фазности није наведена фаза главне шетне улице „корзоа“, а нејасно је издвајање друге фазе као засебне издвојене интервенције.	5
3	Естетски критеријуми Архитектонско-урбанистичка форма и остварени визуелни ефекат, оригиналност, иновативност, изворност и креативна посебност и цјеловитост рјешења	0-20 бодова	Наведена основна идеја „очувања духа мјеста“ своју материјализацију доста наивно добија у рециклажи елемената порушене спортске дворане, бетонских стопа и елемената од ламелираног дрвета. Понуда разноликих и неповезаних елемената урбаног материјала уз мјешавину рециклажних меморија, са нагласком на поплочавању не дају јасну слику о идеји конкурсног рада.	5
4	Економски критеријум Економски аспекти пројектованог рјешења, рационалност и практичност, поузданост у коришћењу и експлоатацији	0-20 бодова	Рационални приступ је јасан и уочљив, али нема одговарајући исказ у просторним квалитетима и стварању амбијента.	15
5	Еколошки критеријум Задовољење критеријума одрживог урбаног развоја, односа према заштити, очувању и унапрјеђењу квалитета животне средине, одрживог коришћења природних ресурса, енергетске ефикасности и коришћења обновљивих извора енергије	0-10 бодова	Доста наиван приступ рециклажи у жељи за очувањем меморије мјеста и догађаја је највећи квалитет у анализи одрживог урбаног развоја, уз мјешавину разних понуђених рјешења која су очигледно проистекла из нејасног и неубједљивог предлога разраде концепта.	10
				35

3.	РАД ПОД ШИФРОМ " 25129"			
	КРИТЕРИЈУМИ	ЗАДАТ. БОДОВ.	КОМЕНТАРИ	БОД.
1	<p>Просторни критеријуми Свеобухватни аналитички приступ, просторни однос постојећих и предложених нових архитектонских рјешења у ужем и ширем урбаном контексту, остварена усклађеност са општим потребама и амбијенталним вриједностима, однос дијелова и цјелине простора, архитектонске вриједности, просторни комфор, квалитет простора, инжењерска рационалност и техничка изводљивост</p>	0-30 бодова	<p>Предложеним концептом је укинут саобраћај моторних возила кроз улице Милоша Малишића и 4. црногорске бригаде и Туфе Софтића, при чему није урађена анализа ефеката на околни простор и свакодневну фреквенцију саобраћаја у самом центру. Конкурсни рад је у свим сегментима направио искорак у анализи постојећег стања, тако да су и у дијелу саобраћаја приказане примарне, секундарна и терцијарне саобраћајнице. Секундарна саобраћајница се у предлогу укида за колски саобраћај уз образложење да тренутно терцијалне саобраћајнице „преузимају велики дио локалног протока и одржавају функционалност унутрашње мреже“.</p> <p>Описна констатација постојећег стања није довољан аргумент да се укине секундарна саобраћајница, при чему у тој новој ситуацији улица Туфе Софтића логично постаје паркинг простор. Највећи изазов рјешавања проблема трга или централног градског језгра Берана је у саобраћајном рјешењу. У постојећој организацији саобраћаја једино се кроз детаљну стручну саобраћајну Студију може донијети одлука о укидању кретања аутомобила кроз наведене двије улице у дијелу трга. Очекивано је било у датим околностима, у случају пројектантске одлуке да се простор испред општине ослободи, да се предложи варијанта прелазног или привременог рјешења, што би у датим околностима омогућило фазну градњу предметног конкурсног захвата, до тренутка рационалног и дугорочног рјешавања премјештања главних саобраћајних токова. Понуђено рјешење косог паркирања је дијелу улице 4. црногорске бригаде указује да аутор није посебну пажњу посветио анализи саобраћајних прописа и правила, а што није пресудно у оцјени концепта, већ је детаљ који указује да тема варијантних рјешења саобраћаја није била предмет дубље анализе нити утицаја на понуђени концепт, а чија одрживост и оправданост у највећој мјери и зависи од рјешења саобраћаја. Јасан је став конкурсног рада да је саобраћај у овој зони неопходно уклонити на било који начин и по било којој цијени. Ипак непредвидиви конфликти који се могу јавити у случају издвајања саобраћаја могу угрозити и карактер и функцију простора и понуђеног конкурсног рјешења у случају реализације.</p>	0
2	<p>Програмски критеријуми Функционалност и функционална оправданост рјешења, рационално коришћење простора, и других услова конкурсног задатка</p>	0-20 бодова	<p>Конкурсни рад је дао изузетан допринос у дијелу анализе постојећег стања ширег окружења, уз додатни напор и изузетан квалитет дат кроз анкету грађана, што је за сваку похвалу и што је потврда темељног приступа теми. Анализа просторних феномена „урбаних тепиха“, „урбаних платоа“ и њихова разбацаност и нелогичан распоред у ширем контексту, а самим тим и неповезаност је очигледно била и инспирација у разради на микро плану, односно на потезу конкурсног расписа. У текстуалном образложењу се наводи да је у постојећој просторној схеми потребан просторни елемент који ће расутог у ширем окружењу објединити на „значајском нивоу“. Умјесто просторног користи се идентитески оквир као предлог рјешења. Очигледно је амбијент и свакодневница кретања у донекле спонтано формираном историјском простору ужег градског језгра Берана, у раду препознат као феномен који је изузетно јак и присутан да се на том моделу ријешава и најважнији простор у граду. Овакво виђење није у раду наглашено, али се може извести као закључак. Недостатак рада је у конкретном и детаљније наглашеном приказу закључака анализа, кроз које је формиран просторни концепт.</p> <p>Позиционирањем острва или „урбаних платоа“, контактних трака са зеленилом, активирањем пролаза између зграда које формирају „корзо“, а који су настали као резултат квалитетне почетне анализе, разбацаним садржајима произашлим из анекте као жеље грађана, физичких оквира-пергола и слично простор се раздваја на нове линије кретања, са изразито наглашеним разбијањем чисте линеарне стазе. Распоред и врсте или типове</p>	20

			<p>свих препрека не треба у овом раду посматрати као готова рјешења већ као дио концепта, превођења феномена уоченог на ширем потезу на микро ниво, а у даљој разради која би слиједила, распоред, форма или садржај урбаних тепиха“ или једноставније речено „препрека“ би се могао сасвим другачије организовати, што је квалитет на том нивоу сагледавања.</p> <p>Питање је колико се у овом моделу активирања простора може очекивати да централни плато постаје „нефрагментисана површина погодна за окупљање и јавне догађаје“.</p> <p>Највећи просторни проблем централног градског протора је у геометријској покренутости, утапању два доминантна правца под оштрим углом, што све изазива велику просторну покренутост и очигледну појаву „течења простора“ у разним правцима. Позиција цркве са главним улазом према западу, тј. на супротној страни од зграде Општине и корзоа још више проблематизује тему окупљања простора у једној тачки.</p> <p>Покушај превазилажења тог проблема увођењем тачкастих, разноврсних и разноликих урбаних елемената, тепиха или платоа је један од начина рјешавања затечених проблема простора на једноставан и задовољавајући начин. Јасан је покушај скретања пажње код корисника простора са већег на мање.</p> <p>У датом концепту задржавање постојеће, или како је у раду названо секундарне саобраћајнице, не би оштетило предложеном концепту. Усмјереним и контролисаним кретањем аутомобила, или анализом која би оправдала једносмјерно кретање, предложени концепт би опстао, а можда и био обogaћен и у потпуности оправдан. Избјегавање суочавања са проблемом саобраћаја на нивоу претходно дате анализе и виђења саобраћаја као додатног квалитета предложеног концепта је недостатак који умањује изванредан аналитички приступ теми.</p> <p>Ризик и неизвјесност коју доноси укидање колског саобраћаја, без понуђених одрживих алтернатива, је недостатак који утиче на анализу свих осталих критеријума и умањује њихову оцјену.</p>	
3	Естетски критеријуми Архитектонско-урбанистичка форма и остварени визуелни ефекат, оригиналност, иновативност, изворност и креативна посебност и цјеловитост рјешења	0-20 бодова	Конкурсни рад је на свим нивоима разраде у потпуности усаглашен, уравнотежен, цјеловит и оригиналан. Концепт је у потпуности подржан понуђеним дизајном, одабиром елемената мобилијара, материјализације, графичког приказа или презентације и представља посебан допринос предметном конкурс.	20
4	Економски критеријум Економски аспекти пројектованог рјешења, рационалност и практичност, поузданост у коришћењу и експлоатацији	0-20 бодова	Укидање главне саобраћајнице, поред негативних ефеката на конкретни простор који је предмет конкурса, може у даљој разради на нивоу ширег окружења узроковати и додатне трошкове и инвестиције у циљу рјешавања новог протока саобраћаја. Рјешење које се односи на сами конкурсни предлог, са свим елементима је економично, јер представља цјелину на свим нивоима сагледавања и самим тим је примјер одрживог пројектовања.	10
5	Еколошки критеријум Задовољење критеријума одрживог урбаног развоја, односа према заштити, очувању и унапрјеђењу квалитета животне средине, одрживог коришћења природних ресурса, енергетске ефикасности и коришћења обновљивих извора енергије	0-10 бодова	Квалитет на нивоу пројектовања се одразио и у одабиру материјала за све сегменте рјешења, визуелном утиску и топлини простора, предлогу примјене савремених технологија у дијелу потрошње енергије и сл.	10
				60

4.	РАД ПОД ШИФРОМ " 88889"			
	КРИТЕРИЈУМИ	ЗАДАТ. БОДОВ.	КОМЕНТАРИ	БОД.
1	Просторни критеријуми Свеобухватни аналитички приступ, просторни однос		Предложеним концептом је укинута саобраћај моторних возила кроз улице Милоша Малишића и 4. црногорске бригаде, при чему није дато ниједно образложење, ни у текстуалном дијелу, као	

	постојећих и предложених нових архитектонских рјешења у ужем и ширем урбаном контексту, остварена усклађеност са општим потребама и амбијенталним вриједностима, однос дијелова и цјелине простора, архитектонске вриједности, просторни комфор, квалитет простора, инжењерска рационалност и техничка изводљивост	0-30 бодова	разлог за ту одлуку и значај за сами концепт.	0
2	Програмски критеријуми Функционалност и функционална оправданост рјешења, рационално коришћење простора, и других услова конкурсног задатка	0-20 бодова	Поред укидања саобраћаја моторних возила предложеним рјешењем је прекинут и континуитет кретања пјешака градским „корзом“ и нејасно формиран амфитеатар ма крају улице.	0
3	Естетски критеријуми Архитектонско-урбанистичка форма и остварени визуелни ефекат, оригиналност, иновативност, изворност и креативна посебност и цјеловитост рјешења	0-20 бодова	Наведени термини у текстуалном образложењу, и то: „минималистички приступ, ваздушност простора, модуларност урбане опреме.“ у просторном приказу су у тоталној супротности. Алеја -корзо, амфитеатар са косом равни у наставку, овални трг, копија споменика на Јасиковцу, пирамида, раздвајају простор на више неповезаних цјелина, уз изразито видну конфузију у свим елементима анализе.	5
4	Економски критеријум Економски аспекти пројектованог рјешења, рационалност и практичност, поузданост у коришћењу и експлоатацији	0-20 бодова	Рјешење је изузетно неекономично, и оквирна анализа трошкова је наивно сведена на нереалне цијене по квадрату.	5
5	Еколошки критеријум Задовољење критеријума одрживог урбаног развоја, односа према заштити, очувању и унапрјеђењу квалитета животне средине, одрживог коришћења природних ресурса, енергетске ефикасности и коришћења обновљивих извора енергије	0-10 бодова	Понуђено рјешење је апсолутно неодрживо, јер почетни концепт укидања саобраћаја и деформације кретања пјешака су нерјешив проблем и апсолутни промашај идеје на свим нивоима.	5
				15

5.	РАД ПОД ШИФРОМ " 67200"			
	КРИТЕРИЈУМИ	ЗАДАТ. БОДОВ.	КОМЕНТАРИ	БОД.
1	Просторни критеријуми Свеобухватни аналитички приступ, просторни однос постојећих и предложених нових архитектонских рјешења у ужем и ширем урбаном контексту, остварена усклађеност са општим потребама и амбијенталним вриједностима, однос дијелова и цјелине простора, архитектонске вриједности, просторни комфор, квалитет простора, инжењерска	0-30 бодова	Концепт и контекст су два најбитријна елемента у оцјењивању урбанистичких конкурса. Однос према контексту, који мора да буде резултат анализе је први критеријум у оцјењивању. Нажалост, у жељи да се афирмише архитектонски конкурс као провјерени и најбољи, а струковно и најпоштенији начин да се дође до одговарајућих рјешења, читава серија ограничења, везаних за законе, правилнике, процедуре у овом тренутку је отежавајући фактор и сметња за добијањем квалитетних рјешења. Посебно су ограничавајући фактор критеријуми оцјењивања, који у случају урбанистичких конкурса представљају оптерећење, и непотребни су. Критеријуми енергетске ефикасности, цијене коштања, екологије и сл. утичу да се вријеме које треба провести у анализама смањује на штету концепта. Конкурсни рад под шифром 67200, је за разлику од осталих понуђених рјешења, препознао у постојећој саобраћајници квалитет који треба задржати, односно аутомобил је укључен у	

	рационалност и техничка изводљивост		<p>цијели догађај и живот трга као нешто позитивно, уз наводе о успореном и контролисаном усмјеравању, помоћу адекватних нивелационих рјешења у поду.</p> <p>У самом старту, задржавањем постојеће саобраћајне матрице, конкурсни рад је постигао максимални ниво у дијелу оцјењивања предложеног рјешења и затченог урбаног контекста.</p> <p>Неизвјесност, ризик и проблеми које може изазвати затварање постојећег саобраћаја кроз главну улицу је овим рјешењем избјегнуто, што је отворило могућност дубље, једноставније и квалитетније анализе и синтезе предметног простора.</p> <p>Симпатично и афирмативно је посматрање мјеста, града Берана, које је дато у текстуалном опису, наводећи да ни демографска регресија, непродуктивност, колотечина нијесу препрека да се на градове сјевера гледа „љепшим очима“. Шта год да се деси у будућности, било претакање градова у природу или њихово уобличавање је по ауторима добро, а што је важна поставка на почетку било ког посла, а посебно за Беране и његов центар.</p> <p>У анализи ширег окружења препознате су, а и лако уочљиве, дијагонале које се периодично понављају и формирају троугаоне цјелине, као што је и простор самог трга у Беранама. Препознато је и аутентична матрица која је спонтано изникла из морфологије терена.</p> <p>Спонтаност и на нивоу непосредног окружења трга се препознала као квалитет кроз динамичне односе постојећих објеката, цркве, солитера, суда, банке, градске кафане, стамбених зграда, општине...</p> <p>У даљој анализи су препознати елементи на микро нивоу, из угла човјека, корисника. Денивелација у коју се улива улица корза, планови који се претачу, и нескривено отицање или „течење“ простора су иницирали закључке новог рјешења. Дефинисани су ставови да је потребно ријешавати проблем понирања простора, и концентрације или „сажимања“ свих наведених планова видних у датом простору, који треба да су усмјерени ка правцу новог троугаоног трга.</p> <p>Закључак да је потребно обликовати празан простор је квалитет и порука.</p> <p>Предложена идеја да се простори не затварају, не ограђују већ да се преливају један у други је концепт који је квалитетно разрађиван даље у раду на свим нивоима. Увезивање се разрађивало на два нивоа, трга и корзоа, и трга и градског парка. Разрада парковске зоне и улазног платоа испред цркве нуди свјеже и ново рјешење увођењем појма „цркве под ведрим небом“, што је још један од доприноса овога рада.</p> <p>Питање је када се последњи пут о овом простору промишљало? Да ли је данашња генерација осуђена да трпи или да мијења?</p>	
2	<p>Програмски критеријуми</p> <p>Функционалност и функционална оправданост рјешења, рационално коришћење простора, и других услова конкурсног задатка</p>	0-20 бодова	<p>Чврсто и јасно формиран концепт је свој израз добио у организацији простора, урбаним елементима, новоизграђеним формама и уређењу градског корзоа, уважавајући затчено стање, и чувајући од даље девастације сачувано.</p> <p>Посебно је квалитетно разрађена зона корза, гдје се нуди ред у организацији, заштити пјешака и формирању сигурне линеарне стазе кретања. Предложеним модулима у организацији зона доводи се нови ред и тежи очувању зеленила, ослобађању стаза кретања уз објекте и помјерања тераса кафића од фасада објеката.</p> <p>Централни простор трга се визуелно и просторно формира са два објекта, два градска степеништа, испод којих су смјешетени садржаји галерије и туристички инфо центар. Контуру трга затварају и рамови са стрехама који усмјеравају и токове кретања ка градском парку и корзу, односно инверзно из парка и корзоа ка тргу.</p> <p>Образложено и уочено растакање простора ка сјеверозападу и југу, дато у форми одизања крајева троугаоног простора, су ријешили проблеме на којима се формирао концепт рада, али су отворили нове на које аутори нијесе дали одговор.</p> <p>Однос новосаграђених форми, степеништа према зградама Општине и Суда, односно изнуђено рјешење троугаоног трга, уноси нову динамику и нове линије кретања које у други план стављају ова два градска репера. Трг је добио своју дефиницију и своје залеђе, али су зграде Суда и Општине неоправдано добиле нове „комшије“. У раду се констатује да је зграда Општине „некако</p>	

			<p>скрајнута“, а да да је улаз у зграду Суда „жалосно ријешен“. Да ли смо добили рјешење или нови конфликт? Да ли се могло о овој теми размишљати на почетку, или се троугаони простор могао формирати на други начин, другим елементима и формама? Да ли се растакање простора могло другачије згуснути? Да ли је „ново“ важније од „старог“?</p> <p>Квалитет рјешења са увођењем „претакања простора једног у други“, не би смио да плати цијену форми и формализму.</p> <p>Квалитетно препознати проблеми затечене матрице простора су овим радом добили једноставан одговор.</p> <p>Да ли је то довољно, или ћемо умјесто корзоа у трг чекати претакање града у природу?</p>	
3	<p>Естетски критеријуми</p> <p>Архитектонско-урбанистичка форма и остварени визуелни ефекат, оригиналност, иновативност, изворност и креативна посебност и цјеловитост рјешења</p>	0-20 бодова	<p>У самом старту сагледавања пројектног рјешења, анализом понуђених покренутих равни, које формирају степеннице односно трибине развила се и расправа о плагијату форме, анализирајући пројекат трг Пољана у Шибенику, комплетираном 2020. године. Плагијат у архитектури се везује уопштено за преузимање туђих идеја, пројеката и специфичних рјешења без одговарајућег признања или дозволе аутора, што представља кршење ауторских права и етички проблем. У садашњем времену доступних информација, великог броја архитектонских награда и конкурса, у могућности глобалног сагледавања архитектонске сцене, још је специфичније питање односа према плагијату. Плагијат на нивоу зграде, фасаде, је лако уочљив и може се свести на ниво заштите ауторских права.</p> <p>Поставља се питање да ли се може плагирати простор?</p> <p>У анализи плагијата на нивоу понуђеног урбанистичког рјешења које је настало као резултат анализе и синтезе, и које ја образложено у форми инспирације и превазилажења постојећих проблема локације или мјеста, да ли примјена двије примарне геометријске форме, за чије разлоге и позицију је аутора дао детаљно и јасно образложење, представља плагијат трга Пољане у Шибенику.</p> <p>У интервјуу који сам пронашао на интернету, у жељи да анализирам трг Пољана, пронашао сам и следећи осврт, господина Ива Главаша, конзерватора, доктора наука историје умјетности: „Шибенска Пољана примјер је како под утјецајем снажних друштвених и идеолошких промјена један, у старијој повијести посве небитан простор, у модерној и сувременој постаје средиште градских догађања. Од дочека цара Фрање Јосипа И. 1875. године, Пољана је мјесто великих јавних манифестација које су биле особито интензивне након Другог свјетског рата. Због њих је чак саграђен балкон на југоисточној фасади зграде Казалишта, као типичан примјер планиране девастације повијесних грађевина. Међутим, више од свега, Пољана је мјесто састајалишта Шибенчана од 19. стољећа све до сувременог доба, и у нама буди посебне емоције. Ова колумна није посвећена тој, новијој повијести шибенске Пољане, него ономе што је она била (односно није била) прије тога.</p> <p>Пољана је у прошлости била важнија за Варош него за град.“</p> <p>Пољана у Шибенику је историјско мјесто које је исто као и Трг у Беранама било важније од самог града, или вароши. Пољана је давно формиран историјски простор који је обogaћен новом функцијом и новим изгледом, а трг у Беранама тражи своју дефиницију, своју форму, због чега је конкурс и раписан. Питање плагијата у контексту понуђеног рада за Трг у Беранама провоцира питање „Шта је простор?“</p> <p>У жељи да се наметнута расправа о плагијату конкурсног рада 67200 заврши на ојени овог критеријума, препуштам стручној и струковној јавности, адвокатима и свим заинтересованима да овај рад осуде као плагијат, како би се у даљем поступка отворила расправа о томе “Шта је архитектура и шта је простор?“.</p>	
4	<p>Економски критеријум</p> <p>Економски аспекти пројектованог рјешења, рационалност и практичност, поузданост у коришћењу и експлоатацији</p>	0-20 бодова	<p>Кроз једноставни модел уопштене економске рачунице, површина и јединичних цијена, који су сви радови примјенили, дата је реална процјена радова у односу на површине и врсте. Квалитет који се појавио у концепту свој пуни израз је дао на свим нивоима даљих анализа, а самим тим и у рационалности и практичности у дијелу коришћења и експлоатације, што је везано за комплетан доживљај и сагледавање теме од стране аутора на прави начин.</p>	

5	Еколошки критеријум Задовољење критеријума одрживог урбаног развоја, односа према заштити, очувању и унапређењу квалитета животне средине, одрживог коришћења природних ресурса, енергетске ефикасности и коришћења обновљивих извора енергије	0-10 бодова	У раду је дат изузетно јасан опис и доживљај теме одрживог развоја и еколошких принципа градње на нивоу примијењених урбаних елемената, материјализације, са давањем акцента на даљој експлоатацији простора и понашања корисника у њему. Одрживи развој није само технолошко питање, већ још више тема утицаја простора на понашање корисника, и повратне информације која је критична и кључна за квалитете мјеста. Понуда холограмских просторних екрана, колико год дјеловала нестварно да се деси у Беранама, посматрајући свакодневницу, је још један од квалитета овога рада, који нуди шансу да се на вријеме град и људи припреме за промјене које се већ дешавају, или су се већ десиле, а које на нашим просторима треба да добију и свој просторни и функционални исказ ускоро. Вјероватније и прије него се може претпоставити.	75